

hranjenje ptic pozimi

Pozimi se nekatere vrste ptic premaknejo bližje človekovim naseljem. Če jim v okolici svojega doma nastavimo hrano, jih lahko opazujemo ure in ure in se o njih marsikaj naučimo. Upoštevanje strokovno stališče hranjenje ptic nima posebnega pomena za njihovo ohranjanje. Ne smemo pa zanemariti pedagoške in izobraževalne vrednosti tega početja. Posebej otrokom je hranjenje ptic in opazovanje ob krmilnici lahko eden prvih korakov pri razvijanju vrednot ohranjanja narave. Zato na DOPPS-u hranjenje ptic, ob upoštevanju sledečih napotkov, priporočamo.

kakšna naj bo krmilnica in kam jo postavimo?

- Izdelana naj bo iz lesa, ima naj streho; ploskev, kamor nastavljam hrano, naj ima 3 cm visok rob in tloris velik vsaj 30 x 40 cm. Hrana naj bo dostopna z vseh strani.
- Namestimo jo na vrt, teraso, balkon, lahko tudi v park ali na rob gozda. Postavimo jo tako, da lahko ptice na njej opazujemo.
- Nameščena naj bo v bližini kritja, ki ga pticam predstavljajo krošnje dreves oziroma grmov, da se lahko krmilnici postopno približajo, vendar ne preblizu (vsaj 2 m oddaljena), da jih ne morejo presenetiti plenilci (mačka).
- Visi lahko na žici ali je nameščena na kolu (visokem ca. 1,5 m), pazimo le, da je čvrsto pritrjena.

- Vedno imejmo tudi talno krmišče, saj se nekatere vrste hranijo le na tleh. To naj bo bolj na odprtem, da lahko ptice opazijo približujočega se plenilca. Priporočljivo je, da ima strehico, ki zaščiti hrano pred snegom, dežjem in vetrom.

- Če opazujemo skozi okno, se premikajmo brez sunkovitih gibov, da ptic ne plašimo. Na okno nalepimo nalepko ali kaj narišemo, da preprečimo zaletavanje ptic v šipo.

kako hranimo?

- Hraniti lahko začnemo že pozno jeseni, vsekakor pa, ko je v naravi sklenjena snežna odeja in so nočne temperature okrog -5°C . Hranimo redno vsak dan do večje trajnejše otoplitve.

- Krmilnico moramo redno kontrolirati in čistiti, saj se v njej nabirajo ostanki hrane (lupine semen, ...) in iztrebki, ki so lahko vzrok boleznim (salmonela) in poginu ptic.

s čim hranimo?

- Z ostanki hrane ptic ne hranimo, posebej ne s hrano, ki je bila soljena in kuhana.
- Za zrnorejede ptice (ščinkavec, čížek, dlesk, poljski vrabec, domači vrabec, velika sinica, plavček, brglez, veliki detel, turška grlica, ...) je najlažje kupiti že pripravljeno hrano. To je lahko mešanica sončničnih semen, prosa, semen konoplje, lahko pa so le sončnična semena.
- Pticam lahko nastavimo tudi bukov žir, ki smo ga nabrali jeseni, ali bučna semena. Velikemu detlu lahko nastavimo cele orehe in lešnike. Najbolje je, če jih postavimo kar na tla ob drevesu.
- Talna mešanica naj vsebuje tretjino konopljinih semen, tretjino sončničnih semen in tretjino mešanice ovsa, pšenice in prosa. Idealnega recepta ni. Kmalu boste videli, katera hrana ostaja, zato te ne uporabljajte več oziroma zmanjšajte količino.
- Kosu in taščici nastavimo sadje (jabolka), ovsene kosmiče ali rozine. Te vrste imajo zelo rade tudi plodove jerebike, rumenega drenea, črnega trna, gloga, mokovca, ki jih lahko jeseni nabereimo in posušimo.

posebej pomembno

Če imamo vrt, jeseni pustimo na brajdah nekaj grozdja in na drevesih sadja za ptice (obiskali ga bodo kosi, lahko pa celo brinovke in carar).

Ptice pevke lahko na krmilnici lovi tudi skobec. Plenjenje je izjemnega pomena za naravno selekcijo, zato skobca ne preganjamo.

Ptice lahko hranimo tudi tako, da sadimo »plodnosne« vrste grmovnic in dreves kot so: šipek, robida, malina, črni trn, glog, mokovec, brek, skorš, navadna krhlika, črni bezeg, rdeči in rumeni dren, jerebika, dobrovita, bršljan, divja trta, ... To je tudi najprimernejši način hranjenja ptic.

*Literatura: E. Bezzel, A. Ehlers, H. Leisering, A. Meaford, M. Neumeier, W. Nitsche, R. Podlucky, J. Heichholf, K. Richarz & A. Schulze (1988):
Werkbuch Naturschutz, Stuttgart, Kosmos.*

Če imate dodatna vprašanja v zvezi s
hranjenjem ptic, pokličite na DOPPS, tel.
01/426 58 75 ali nam pišite na DOPPS,
p.p. 2990, 1001 Ljubljana oziroma na
dopps@dopps.si.

O hranjenju ptic si lahko preberete tudi
na naši spletni strani www.ptice.si.

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic
Slovenije je nevladna naravovarstvena
organizacija, ki deluje v Sloveniji od leta
1979. Naše poslanstvo je varovanje ptic in
njihovega življenjskega prostora. Smo partnerji svetovne zveze za varstvo
ptic BirdLife International. Delujemo v javnem interesu varstva narave v
Sloveniji.

Pripravila: Damijan Denac in Tomaž Mihelič

Foto: Aleksander Kozina, Tomaž Mihelič, Barbara Vidmar, Jani Vidmar, Eva Vukelič

Oblikovanje: Barbara Vidmar

DOPPS, september 2011